

MINIMALIZEM

- o **Plečnikov** nagrobnik za brata Andreja (duhovnik + zdravnik + arhitekt) v Vodicach (proti Krvavcu)
- o Poznamo njegove nagrobnike, za brata zelo enostavno, odrekel se je jeziku arhitektura – umetnostna zgodovina v met ne vidi nič. Za Plečnika je to najmočnejše – enostavno, impozantno, odreče se vsem ornamentom, **doseči čim več s čim manj** elementi, čez leto se spreminja (spomladi = zelena gomila); monoliten kamen lebdi v zraku – trajnost, moč; klasično vklesano
- o dejstvo, da iskanje minimalnega je prisotno predvsem v vzhodnjaški miselnosti – okolja _____ pomiritve
- o **Baragan** – za mir v sebi pomemben mir z okoljem, kako oblikovati eno okolje, da človeka pomirja (treba se je umiriti, da postaneš dojemljiv za najbolj subtilne stvari)
- o v 90-ih letih **Alberto Campa Baeza** (zelo pomemben arhitekt) – manj je več
- o **Mies** (tudi pri Schinklu – šele s čiščenjem se približa popolnosti)
- o **Le Corbusier**: situacija, ki je zagonetna, za celostno moderno arhitekturo značilno čiščenje, do konca prečistiti in priti stvari do konca
- o **Loos**: ornamentu se je treba odreči – na višji stopnji razvoja civilizacije je vedno manj okrasja
- o **Bauhaus** – eno izmed načel – bistvene elemente razvijati
- o socialna vsebina (po 30. letu) s čim manj sredstvi doseči čim več
- o pol. 20. st. 10% v mestih, v 2. pol. že 50%, minimalizem ima zelo pomembno vlogo v socialni, moralno vrednost
- o v oblikovnem smislu se to pojavlja v vseh okoljih: Santa (španec)
- o elementarna moč arh., pri različnih arhitektih v različnih okoljih
- o lahko sežemo nazaj, do antike, elementi: - repeticija, -čista geometrijska telesa tudi pri oblikovanju volumna
- o Panteon v Rimu
- o **Ando** pravi, da svetloba manifestira prostor: -pomen materiala, posegi v naravo, ki so 60% onesnaževanja je povezano z gradbeništvom, ekološka škoda
- o **Aldo Rossi** polemiziral postmodernizem, preobložen jezik (vsebinske simbolike), uporabljal klasične elemente brez vsake logike, da bi nosili neko sporočilo...destruktivizem
- o v 60. letih močan val v umetnosti – Arte Povera v Evropi (v Am. minimalizem)
- o razvoj _____ (znana pariška knjižnica) prostor postane del koncepta v 70. letih v Ameriki, kakšen je potencial prostora (ne kot ozadje – tradicionalno) okolje kot sestavni del umetniškega dela. Zanimivo, da v Ameriki – prostranost, mreža cest je položena preko krajine – tudi v mestih – ceste, avenije – orientacija
- o
- o 3 osrednje osebnosti: _____ **di Maria, James Turel, Donald Jad**. Iskali so prostore, ki bi bili pripravljeni za poskuse. Lightning field 40 palic km – čimbolj vklopi v pokrajino iz niza, pritegujejo strelo, naraven fenomen se uporabi za umetniško delo
- o Tunel v Arizoni opuščen krater, svetloba, prostor, ki ne bi bil z ničemer zmoten
- o Jad 2 opuščena hangarja, jekleni kubusi

- o med umetniki je prisotna misel, da mora biti prostor za um. dela čim bolj neizrazit, v ozadju
- o **Richard Serra**: bolj nevtralen prostor boljši za razstavo
- o stanovanja **Miles** je tako razmišljal, ustvariti mir, stanovalcu se priredi (da arhitekt ne diktira)
- o **Claudio Silvestrin**: prosojna stena za prehod v bolj zaseben prostor, kamnite plošče na tleh Temza? ; to zahteva veliko večjo preciznost, tudi v izvedbi – dražje
- o **John Povson** (knjiga **Minimal**), žaluzije čez celo steno
- o Paris: 30m², zahteva : zavetje za zakonca + sprejemata goste, jih prenočita; več funkcionalni prostori; kopalnica-spalnica ... Likverdova hiša v Utrehtu, mati s 3 otroki; podnevi skupni prostor, ponoči se predeli v sobe
- o **Tadao Ando** – sinonim minimalista
- o upor proti družbi potrošnikov ... Japonska dežela, ki je prenaseljena, ekonomski bum kapitalizma (zdaj pri nas). Bolj pomembno se je odreči tem stvarim. Živimo v obdobju, ko se kvaliteta življenja niža. Nemec: danes je luksuz odrekanje.
- o **Ando** začel s teh pozicij, postal ikona trgovski japonskih najbolj uspešnih družb, šolal se ni, potoval (Panteon, Piranesi – 3D v risbi). Rokohousing projekt (enote s stanovanji). Ayoga = kraj, pogled na pristanišče, teren 60° naklona, zgleduje se po Sold de Vit; ideja: v vsako stanovanje pogled na morje + se vklopi v okolje (vhod od zunaj) + ima svojo teraso zunanji skupni prostor *
- o 2. sklop so že čisti kvadrati, vsaka streha je terasa
- o **Livio Varkini** iz Tucina – zelo avtorska arhitektura, označili kot sodobnega klasicista – to sprejel kot poklon, zanj je arhitektura samo klasična (tektonska logika). Vsi veliki premiki v arh. so se zgodili s premislekom konstrukcije (kot pri nas Sever). Tloris, kjer ni več zagate, izčiščeno